

รายงานแนวโน้มธุรกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ไตรมาสที่ 4 ปี 2550

โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจ

สรุปผลการสำรวจความเห็นของนักธุรกิจตามโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่าง

ธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(Business Liaison Program)

ประจำไตรมาสที่ 4/2550 (ตุลาคม - ธันวาคม 2550)

ผลการสำรวจความเห็นของนักธุรกิจ จำนวน 26 ราย ในจังหวัดขอนแก่น อุตรธานี นครราชสีมา ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม ประกอบด้วย ธุรกิจจำหน่ายสินค้าอุปโภคและบริโภค ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจผลิตเครื่องนอน ธุรกิจผลิตและจำหน่ายหลังคาเหล็ก ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ธุรกิจผลิตชุดกีฬา ธุรกิจผลิตชุดชั้นในสตรี ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าไหมพรม ธุรกิจผลิตกระสอบพลาสติก ธุรกิจผลิตพรมทอมือ ธุรกิจผลิตอาหารแช่แข็ง ธุรกิจห้องเย็น ธุรกิจผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร ธุรกิจโรงสีข้าว ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจผลิตเครื่องดินเผาและผลิตภัณฑ์เคลือบพลาสติก ธุรกิจรับจ้างผลิตเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อการส่งออก ธุรกิจบริการขนส่งสินค้า ธุรกิจบริการรถยนต์โดยสาร และธุรกิจจำหน่ายบัตรเติมเงิน โดยประเด็นสำคัญในการสำรวจได้แก่ การฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ ผลกระทบจากราคาน้ำมัน ปัญหาด้านแรงงาน ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยน และแนวโน้มการส่งออก ซึ่งสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

สถานะธุรกิจปัจจุบัน การปรับตัวและแนวโน้มของธุรกิจ

ธุรกิจผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกโดยส่วนใหญ่มีปริมาณการผลิตสูงขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ได้แก่ ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจผลิตชุดกีฬา ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าไหมพรม และธุรกิจผลิตชุดชั้นในสตรี เนื่องจากเป็นช่วงเทศกาลปลายปีซึ่งมีความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเสื้อผ้าเพิ่มขึ้น ประกอบกับกระแสความนิยมด้านกีฬามีเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจส่งออกก็ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของค่าเงินบาทและต้นทุนการผลิตที่ปรับสูงขึ้นจากค่าจ้างแรงงานและราคาน้ำมันในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักในการผลิต สำหรับปัญหาการขาดแคลนแรงงานส่วนใหญ่จะพบในจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากได้แก่ จังหวัดนครราชสีมาและขอนแก่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องทำงานในสภาพอากาศที่ร้อน เช่น ธุรกิจโรงสีข้าว และธุรกิจผลิตเครื่องดินเผาและผลิตภัณฑ์เคลือบพลาสติก เป็นต้น

สำหรับธุรกิจที่ผลิตสินค้าและบริการซึ่งจำหน่ายภายในประเทศส่วนใหญ่ยอดขายลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ได้แก่ กลุ่มธุรกิจผลิตสินค้า กลุ่มธุรกิจขายสินค้าอุปโภคและบริโภค ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง กลุ่มธุรกิจบริการขนส่งและธุรกิจห้องเย็น เนื่องจากภาวะการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศซึ่งเกิดจากความไม่มั่นใจของผู้บริโภคในภาวะเศรษฐกิจและการเมือง ส่งผลให้มีการระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น นอกจากนี้ ราคาน้ำมันที่ปรับสูงขึ้นยังส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจด้านการให้บริการรถยนต์โดยสารซึ่งได้รับการอนุมัติให้ปรับราคาค่าโดยสาร

ล่าช้าและไม่สอดคล้องกับต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตและควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพื่อรองรับการแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่ยังคงมีสูง

สำหรับแนวโน้มไตรมาสแรกของปี 2551 กลุ่มธุรกิจส่งออกได้แก่ ธุรกิจโรงสีข้าว ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจผลิตชุดกีฬา ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าไหมพรม ยังมีแนวโน้มการขยายตัวที่ดี สำหรับธุรกิจผลิตสินค้าและบริการเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นภายหลังจากการที่มีรัฐบาลใหม่ที่มาจากการเลือกตั้ง แต่อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันและการแข็งค่าของเงินบาทยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ยังมีความไม่แน่นอน

การปรับตัวของธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจ

- ธุรกิจที่ให้บริการด้านรถยนต์โดยสารปรับตัวโดยการลดจำนวนเที่ยววิ่งให้น้อยลง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้ใช้บริการน้อย หรืออาจยกเลิกเส้นทางเดินรถที่มีผลขาดทุนเพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน ส่วนธุรกิจบริการขนส่งสินค้าส่วนใหญ่จะมีการศึกษาวิธีการจัดเที่ยววิ่งให้คุ้มค่ามากขึ้น รับงานขนส่งที่มีระยะทางสั้นลงพร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์กลางการขนส่ง (Hub) บางรายเริ่มเปลี่ยนมาใช้พลังงานทดแทน และบางรายมีการนำระบบการติดตามและควบคุมเส้นทางรถโดยผ่านทางดาวเทียม (GPS) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน

- ธุรกิจขายสินค้าอุปโภคและบริโภค และธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ยังคงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการขายและการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการบริหารจัดการฐานข้อมูลลูกค้ามากขึ้นเพื่อรักษาฐานลูกค้า ปรับปรุงการบริหารสต็อกสินค้าให้ดีขึ้น และหาทางลดค่าใช้จ่ายการดำเนินงานลง โดยเฉพาะในส่วนของผู้บริหาร

- ธุรกิจผลิตและจำหน่ายหลังคาเหล็ก นอกจากจะเน้นขยายสาขาเพื่อขยายฐานลูกค้าให้ครอบคลุมมากขึ้นแล้ว ยังใช้ประโยชน์จากการแข็งค่าของเงินบาทโดยการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศแทนการซื้อวัตถุดิบในประเทศเพื่อลดต้นทุนในการผลิตสินค้า

- ธุรกิจห้องเย็นไม่สามารถปรับตัวได้ เนื่องจากกลุ่ม บริษัท ซี.พี. ซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่ของบริษัท ลดปริมาณการผลิตลงตามการชะลอตัวของการบริโภค ทำให้ปริมาณการเช่าห้องเย็นลดลงอย่างมาก ส่งผลให้ปัจจุบันบริษัทประสบปัญหาทางการเงินจนกลายเป็นลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้สถาบันการเงินได้ตามกำหนด

การปรับตัวของธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยน

- ธุรกิจโรงสีข้าวขนาดใหญ่ให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตโดยการสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากแกลบ ซึ่งนอกจากจะช่วยลดต้นทุนค่าไฟฟ้าเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันแล้วยังสามารถจำหน่ายไฟฟ้าที่เหลือให้กับภาครัฐ ซึ่งให้ผลตอบแทนที่ดีและมีแนวโน้มที่จะเป็นรายได้หลักของธุรกิจอีกทางหนึ่งในอนาคต

- ธุรกิจรับจ้างผลิตได้แก่ ธุรกิจผลิตชุดกีฬา ธุรกิจผลิตเครื่องดินเผาและผลิตภัณฑ์เคลือบพลาสติก มีการขยายฐานการลงทุนไปที่ประเทศเวียดนาม ซึ่งไม่มีปัญหาการขาดแคลนแรงงาน มีค่าแรงงานที่ต่ำและมีวินัยในการทำงานสูงกว่าแรงงานไทย บางรายอยู่ระหว่างการสร้างตราสินค้าที่เป็นของตนเอง รวมทั้งการขยายฐานลูกค้าให้หลากหลายกลุ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าระดับกลางและล่าง เพื่อทดแทนและลดความเสี่ยงจากการที่ลูกค้ารายใหญ่หันไปสั่งซื้อจากประเทศคู่แข่งเช่นผู้ผลิตในจีนและเวียดนาม
- ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสูงมากนัก จะเน้นการเพิ่มผลผลิตต่อคน โดยการลดอัตราการสูญเสียให้ต่ำลง และมีติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถวางแผนปรับเปลี่ยนการผลิตได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- ธุรกิจรายใหญ่ที่ทำธุรกิจส่งออกส่วนใหญ่จะมีการใช้เครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เช่น ธุรกิจส่งออกข้าว ธุรกิจรับจ้างผลิตชุดกีฬาและธุรกิจผลิตเสื้อผ้าใหม่พรม เป็นต้น
- ธุรกิจผลิตพรมทอมือ เน้นการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมให้มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งด้านคุณภาพและเทคนิคการย้อม เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศมากขึ้น เช่น มีสีให้เลือกมากขึ้น และสินค้าได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม เป็นต้น

การฟื้นตัวของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนยังไม่มีสัญญาณการฟื้นตัวที่ชัดเจนเท่าที่ควร โดยพิจารณาจากยอดขายของธุรกิจที่ผลิตสินค้าและบริการที่จำหน่ายภายในประเทศ ได้แก่ กลุ่มธุรกิจผลิตสินค้า กลุ่มธุรกิจขายสินค้าอุปโภคและบริโภค ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง กลุ่มธุรกิจบริการขนส่งและธุรกิจท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ยอดขายลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่า การฟื้นตัวของ การอุปโภคบริโภคจะมีขึ้นเมื่อมีรัฐบาลใหม่ภายหลังการเลือกตั้ง

การขาดแคลนแรงงาน

ธุรกิจที่ใช้แรงงานจำนวนมากในการผลิตจะได้รับผลกระทบจากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ได้แก่ ธุรกิจผลิตเครื่องดินเผาและผลิตภัณฑ์เคลือบพลาสติก กลุ่มธุรกิจผลิตเสื้อผ้า ธุรกิจรับจ้างผลิตเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อการส่งออก ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจโรงสีข้าว และธุรกิจอาหารแช่แข็ง นอกจากนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังให้ความเห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่ยังขาดความมีวินัยและความรับผิดชอบในการทำงานอยู่มาก ซึ่งยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

สถานะการลงทุน

ธุรกิจส่งออกส่วนใหญ่ขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ธุรกิจผลิตเสื้อผ้า ธุรกิจผลิตเครื่องดินเผา และผลิตภัณฑ์เคลือบพลาสติก ขยายการลงทุนไปประเทศเวียดนาม ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าไหมพรม ธุรกิจผลิตชุดชั้นในสตรี และธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระสอบพลาสติก มีการขยายการผลิตโดยการซื้อเครื่องจักรใหม่เพิ่ม ส่วนธุรกิจผลิตสินค้าและขายสินค้าและบริการในประเทศส่วนใหญ่ชะลอการลงทุน มีเพียงบางรายที่มีการขยายการลงทุน ได้แก่ ธุรกิจโรงสีข้าวลงทุนสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากแกลบจำนวน 2 โรงงาน เงินลงทุนรวม 800.0 ล้านบาท ธุรกิจผลิตและจำหน่ายหลังคาเหล็ก และธุรกิจบริการรถยนต์โดยสาร ขยายสาขาและได้รับสัมปทานเส้นทางเดินรถเพิ่ม ซึ่งใช้เงินลงทุนไม่สูงมาก

ส่วนวิชาการ สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ธันวาคม 2550